

Ann Cleeves

VERA STANHOPE TUTKII

VÄÄRÄ TODISTUS

Suomentanut Annukka Kolehmainen

Karisto
Helsinki

Englanninkielinen alkuteos *Telling Tales*

Copyright © Ann Cleeves 1999 by arrangement
with John Hawkins & Associates, Inc., New York

Suomenkielinen laitos © Karisto/Kustannusosakeyhtiö Otava 2024

ISBN 978-951-1-48485-1

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2024

OSA 1

Luku 1

Emma istuu katselemassa öistä aukiota makuuhuoneen ikkunasta. Tuuli kolisuttaa irtotiiltä katolla, suhahtelee kirkon pihalla ja sylkäisee kokispurkin kadulle. Myös Abigail Mantelin kuoliniltapäivänä myrskysi, ja Emmasta tuntuu, että tuuli on puhaltanut aina siitä lähtien – että kymmenen vuotta myrskyt ovat jatkaneet raivoamistaan, rakeet ropisseet kuin luodit hänen ikkunoihinsa ja puut repeytyneet irti juuriltaan. Niin on varmasti ollut ainakin vauvan syntymästä saakka. Sen jälkeen joka yö herätessään – vauvan itkiessä nälkäänsä tai Jamesin palatessa töistä – Emma on kuullut tuulen viuhuvan ajatuksissaan kuin nostaisi simpukan korvalleen ja kuulisi meren kohinan.

James, Emman mies, ei ole vielä palannut, mutta ei Emma *tätä* odotakaan. Hän tuijottaa herkeämättä vanhaa valimorakennusta, jossa Dan Greenwood nykyisin valmistaa ruukkuja. Rakennuksen ikkunassa palaa valo, ja toisinaan Emma kuvittelee näkevänsä varjon. Hän ajattelee Dania, joka paiskii edelleen töitä sininen suojatakki yllään ja muotoilee silmät viiruina savea vahvoilla, ruskeilla kourillaan. Sitten hän kuvittelee jättävänsä vauvan, joka nukkuu sikeästi kopassaan peittoihin käärittynä. Hän ajattelee vivahtavansa ulos ja pysyttelevänsä varjoissa hiippiessään aukion poikki vanhaan valimoon. Hän työntää auki toisen suurista ovista, jotka yhdessä muodostavat kaaren kuin kirkon ovet, ja astuu sisään. Katto on korkea, ja kattotiilet erottuvat kaarevien tukipalkkien lomasta. Hän tuntee mielessään uunin kuumuuden ja näkee pölyiset hyllyt täynnä lasittamattomia ruukkuja.

Dan Greenwood nostaa katseensa. Hänen kasvonsa pu-noittavat, ja hänen otsansa uurteisiin on tarttunut punais-ta pölyä. Hän ei ylläty nähdessään Emman vaan kääntyy ja lähtee työtason äärestä kohti tätä. Emma tuntee hänen hen-gityksensä kiihtyvän. Hän suukottaa Emman otsaa ja ryhtyy avaamaan tämän paidannappeja. Hän koskettaa Emman rin-toja, hyväilee niitä, ja ihoon jää punaisia savijuovia, jotka tuo-vat mieleen sotamaalauksen. Emma tuntee saven kuivuvan iholleen, ja hänen rintansa pingottuvat ja kihelmöivät.

Sitten kuva haalistuu, ja Emma istuu jälleen huoneessa, jossa nukkuu yhdessä Jamesin kanssa. Hän tietää, että hänen rintojaan pakottaa maito, ei suinkaan kuivuva savi. Samassa vauva alkaa kitistä ja haroa ilmaa sokeasti nyrkeillään. Emma nostaa pojan korista ja ryhtyy imettämään. Dan Greenwood ei ole milloinkaan koskettanut häntä eikä luultavasti kosketa-kaan, haaveilepa hän siitä kuinka ahkerasti hyvänsä. Kirkon kello lyö keskiyötä. James lienee jo luotsannut laivan turval-lisesti satamaan.

Emma kertoi itselleen aina samaa tarinaa istuessaan ikku-nansa ääressä Elvetin kylässä. Kommentoi jatkuvasti tun-teitaan kuin olisi seurannut omaa elämäänsä jostakin kaukaa. Hän oli aina ollut samanlainen – nähnyt elämän-sä satujen jatkumona. Ennen Matthew'n syntymää hän oli pohtinut, auttaisiko vauvan saaminen häntä keskittymään paremmin hetkeen. Ei kai synnytystä todellisempaa koke-musta voinut ollakaan? Mutta nyt, kuljettaessaan pikkusor-meaan vauvan huulten alla irrottaakseen imuotteen, hän tajusi erehtyneensä. Vauvan seurassa hänestä tuntui aivan yhtä poissaolevalta kuin Jamesinkin kanssa. Oliko hän ollut toisenlainen, ennen kuin oli löytänyt Abigail Mantelin ruu-miin? Luultavasti ei. Emma nosti Matthew'n olkapäälleen ja hieroi tämän selkää. Vauva ojensi kätensä ja tarttui Emman hiussuortuvaan.

Makuuhuone oli sievän, Yrjöjen aikaisen punatiilitalon yläkerrassa. Talossa oli punainen tiilikatto ja kaksi symmetristä julkisivua, joissa oli suorakulmaiset ikkunat ja niiden keskellä ovi. James oli innostunut kuullessaan, että talon oli rakentanut merenkulkija, joka oli käynyt kauppaa hollantilaisten kanssa. "Me jatkamme perinnettä", hän oli sanonut näyttäessään Emmalle paikkoja. "Tuntuu kuin tämä olisi kulkenut suvussa." Emmasta rakennus oli ollut liian lähellä kotia, muistoja Abigail Mantelista ja Jeanie Longista, ja hän oli huomauttanut, että Hull voisi olla Jamesin työn kannalta kätevämpi asuinpaikka. Tai Beverley. Beverley oli viihtyisä kaupunki. Mutta Jamesille Elvet kelpasi vallan mainiosti.

"Onhan sentään mukavaa, että vanhempasi asuvat niin lähellä", hän oli todennut, ja Emma oli hymyillyt ja nyökytellyt kuten aina ennenkin. Hän halusi miellyttää Jamesia. Totta puhuen hän ei olisi suuremmin välittänyt Robertin ja Maryn seurasta. Huolimatta kaikesta tarjoamastaan avusta vanhemmat saivat Emman tuntemaan olonsa epämuksuvaksi ja kumman syylliseksi.

Tuulen pauhun lomasta kuului uusi ääni, moottorin jyry, kun auton valokeilat liukuivat aukiolle ja kirkastivat hetkeksi kirkon portin, jonka eteen puuska kinosti kuolleita lehtiä. James pysäköi mukulakiville, nousi autosta ja pamautti oven jämäkästi kiinni. Samassa Dan Greenwood tuli ulos pajastaan. Emma oli arvannut oikein: Danilla oli farkut ja tuttu, sininen suojatakki. Emma odotti, että Dan sulkisi suuret kaksoisovet ja lukitsisi ne avaimella, jota kuljetti renkaassa vyöketjussaan. Sitten tämä pujottaisi raskaan messinkilukon oviin pultattuihin rautarenkaisiin ja työntäisi salvan paikoilleen. Emma oli monet kerrat seurannut rituaalia ikkunasta. Sen sijaan Dan harppoi nyt aukion poikki Jamesin luo. Hänen raskaat työjalkineensa kopisivat koväänisesti kiveyksellä, ja ääni sai Jamesin kääntymään.

Nähdessään miehet yhdessä Emma tuli ajatelleeksi, kuinka erilaisia he olivat. Tumma Dan näytti miltei ulkomaalaiselta. Hän olisi voinut näyttellä roistoa goottilaisessa melodraamassa. James puolestaan oli kalpea, kohtelias englantilainen. Äkkiä miesten kohtaaminen teki Emman levottomaksi, vaikka hätäily oli täysin turhaa. Eihän Dan tiennyt hänen fantasioistaan. Emma ei ollut millään tavoin paljastanut niitä. Varovasti hän kohotti liukuikkunaa kuulakseen, mitä miehet sanoivat. Verhot lepattivat. Huoneeseen tulvahti tuuli, joka toi mukanaan suolan maun. Emma tunsu olevansa lapsi, joka kuunteli salaa aikuisten juttuja, kenties vanhemman ja opettajan keskustelua hänen koulu-menestyksestään. Kumpikaan miehistä ei ollut huomannut häntä.

"Katsoitko uutiset?" Dan kysyi.

James pudisti päätään. "Tulin juuri latvialaiselta konttilaivalta. Kirjoittauduin ulos Hullissa ja ajoin suoraan kotiin."

"Emmakaan ei siis kertonut?"

"Hän ei juuri seuraa uutisia."

"Jeanie Long on tehnyt itsemurhan. Hän ei taaskaan päässyt ehdonalaiseen. Siitä on jo pari päivää. Asia julkistettiin vasta viikonlopun jälkeen."

James suoristautui autonavain kourassa, valmiina lukitsemaan ovet. Hän oli vielä virkapuvussa ja näytti vanhan-aikaisen hohdokkaalta, kuin olisi kuulunut aikaan, jolloin talo oli rakennettu. Hänen takkinsa messinkinapit kiiltelivät himmeästi luonnottomassa valossa. James oli paljain päin, luotsinlakki kainalossa. Emma muisti ajat, jolloin oli vielä fantasioinut hänestä.

"Tuskinpa se Emiä pahemmin liikuttaa. Kaikesta on jo niin kauan. Ei hän oikeastaan tuntenut Jeanieta, ei ainakaan hyvin. Hän oli silloin hyvin nuori."

"Mantel-jutun tutkinta avataan uudelleen", Dan Greenwood jatkoi.

Tuli hetkeksi hiljaista. Emma mietti, mistä Dan oli saanut tietonsa. Olivatko miehet keskustelleet Abigail Mantelista aiemminkin, kun Emma ei ollut ollut kuulemassa?

”Siksikö, että Long tappoi itsensä?” James kysyi.

”Siksi, että heillä on uusi todistaja. Ilmeisesti Jeanie Long ei voinutkaan murhata sitä likkaa.” Dan vaikeni. Emma katseli, kun hän hieroi otsaansa paksuilla, leveillä sormillaan. Kun yrittäisi hangata pois väsymystään. Hän ei käsittänyt, miksi Dan jaksoi vaahdota kymmenen vuoden takaisesta murhajutusta. Oli selvää, että juttu oli Danille tärkeä ja tämä valvoi öisin murehtimassa sitä. Mutta eihän Dan ollut edes asunut kylässä, kun Abigail oli kuollut. Hän laski kätensä. Iholla ei ollut savijälkiä. Hän oli varmaankin pessyt kädet, ennen kuin oli tullut ulos. ”Sääli, ettei kukaan vaivautunut kertomaan Jeanielle”, Dan murjaisi. ”Muuten hän voisi olla edelleen elossa.”

Äkillinen tuulenpuuska näytti puhaltavan miehet erilleen. Dan kiiruhti takaisin valimorakennukseen ja sulki ovet. Volvon ovet naksahdivat lukkoon ja sivuvalot välähtivät, ja James kiipesi portaita ulko-ovelle. Emma siirtyi pois ikkunasta ja asettui vuoteen viereiseen tuoliin. Hän nappasi vauvan kainaloonsa ja siirsi tämän toiselle rinnalle.

Emma istui edelleen tuolissa, kun James astui sisään. Suuri ullakkohuone kylpi varjoissa lukuun ottamatta Emmän sytyttämää yölamppua. Vauva oli syönyt kyllikseen ja makasi silmät kiinni, mutta Emma piteli poikaa edelleen rinnallaan, ja silloin tällöin tämä lutkutti unissaan. Maitonoro valui pitkän pojan poskea. Emma oli kuullut Jamesin liikkuvan hiljaa alakerrassa, ja portaiden narina oli valmistanut häntä tämän tuloon. Hän hymyili hillitysti. Äiti ja lapsi. Niin kuin sellaisissa hollantilaisissa maalauksissa, joita James oli raahannut hänet katsomaan. Tämä oli ostanut näyttelystä julisteen ja pannut sen suuriin, kullattuihin kehyksiin. Emma huomasi Jamesin ajattelevan samaa ja hymyilevän äkkiä kuin maail-

man onnellisin mies. Hän mietti, miksi Dan oli alkanut kiihottaa häntä enemmän, vaikka näytti usein epäsiistiltä ja kääri ohuita, pieniä sätkiä tupakanpuruista.

Emma nosti Matthew'n varovasti takaisin koppaan. Poika nutristi huuliaan kuin hamuaisi edelleen nänniä, päästi syvän pettymyksen huokauksen mutta jatkoi uniaan. Emma sulki rumien imetysliiviensä hakasen ja kietoutui tiukemmin aamutakkiinsa. Lämmitys oli päällä, mutta jostakin nurkasta veti aina. James kumartui suutelemaan Emmaa ja tunnusteli kielenkärjellään tämän suuta vaativasti kuin nälkäinen vauva. Hän olisi halunnut seksiä, mutta Emma tiesi hänen tyytyvän kohtaloonsa. Mikään ei ollut Jamesille niin tärkeää, että siitä olisi kannattanut rakentaa riitaa, ja viime aikoina Emma oli käyttäytynyt ailahtelevasti. James ei tekisi mitään, mikä voisi saada hänet puhkeamaan kyyneliin. Emma työnsi Jamesin lempeästi kauemmas. Tämä oli kaatanut itselleen pienen viskipaukun alakerrassa ja ottanut sen mukaan. Hän siemaisi viskiä ja lasi lasin yöpöydälle.

"Oliko hyvä ilta?" Emma kysyi pehmentääkseen torjuntansa. "On ollut niin tuulista. Ajattelin sinua pimeällä merellä korkeassa aallokossa."

Hän ei ollut uhrannut Jamesille ajatustakaan. Ei tänä iltana. Heidän tavattuaan hän oli haaveillut Jamesista kaukana tummalla merellä. Vähitellen romantiikka oli haihtunut.

"Tuuli idästä", James sanoi. "Kohti rantaa. Tuuli auttoi meidät satamaan." Hän hymyili hellästi, ja Emma oli mielisään lausuttuaan oikeat sanat.

James alkoi hitaasti riisuutua ja yritti rentouttaa jäykät lihaksensa. Hän oli luotsi. Hän nousi laivoihin Humberjoen suulla ohjatakseen ne turvallisesti Hullin, Goolen tai Imminghamin satamaan tai opasti alukset pois joelta. Hän otti työnsä vakavasti, tunki vastuunsa. Hän oli yksi Humberin nuorimmista luotsilupakirjan haltijoista. Emma oli hänestä hyvin ylpeä.

Niin hän ainakin uskotteli itselleen, mutta sanat soljuivat merkityksettömänä rimssuna hänen mielessään. Hän yritti torjua pakokauhua, joka oli alkanut kyteä miesten keskustellessa aukiolla ja yltnyt kuin valtava aalto, joka nousee muutoin tyynelle merelle.

"Kuulin, kun juttelit äsken Dan Greenwoodin kanssa. Mikä oli niin tärkeää tähän aikaan yöstä?"

James istuutui sängylle. Hänen paljaassa rinnassaan kasvoi hentoja, vaaleita karvoja. Hän oli niin hyvässä kunnossa, ettei ikinä olisi arvannut hänen olevan viisitoista vuotta Emmaa vanhempi.

"Jeanie Long teki viime viikolla itsemurhan. Tiedäthän sinä Jeanien. Hänen isänsä toimi ennen kutterinhoitajana Pointissa. Jeanie tuomittiin Abigailin kuristamisesta."

Emma olisi halunnut huutaa: *Totta kai tiedän. Tunnen jutun läpikotaisin, toisin kuin sinä.* Mutta hän tyytyi vilkaisemaan Jamesia sanaakaan sanomatta.

"Se oli ikävä, hirveä yhteensattuma. Dan kertoi, että poliisilla on uusi todistaja. Tutkinta on avattu uudelleen. Jeanie olisi voitu vapauttaa."

"Mistä Dan Greenwood sen kaiken tietää?"

James ei vastannut. Luultavasti hän mietti jo muuta, kenties oikuttelevaa vuorovettä, liian täyteen lastattua laivaa tai vihamielistä kipparia. James avasi vyönsä ja nousi sujauttaakseen housut jalastaan. Hän laskosti ne huolellisesti henkariin ja ripusti vaatekaappiin.

"Tule nukkumaan", hän sanoi. "Vielä kun voit." Emmasta tuntui, että James oli jo ehtinyt unohtaa niin Abigail Mantelin kuin Jeanie Longinkin.

Luku 2

Emma oli kymmenen vuotta yrittänyt unohtaa päivän, jolloin oli löytänyt Abigailin ruumiin. Nyt hän pakotti itsensä muistamaan sen, kertomaan kaiken kuin tarinan.

Oli marraskuu, ja Emma oli viisitoistavuotias. Myrskypilvet varjostivat maisemaa, joka oli mudan ja tuulen tummentamien pavunvarsien värinen. Emma oli saanut Elvetistä ystävän. Tytön nimi oli Abigail Mantel. Tällä oli tulenpunaiset hiukset. Abigailin äiti oli kuollut rintasyöpään, kun hän oli ollut kuuden vanha. Emma haaveili salaa isänsä kuolemasta ja huomasi järkytyksekseen hieman kadehtivansa sitä suunnatonta myötätuntoa, jota äiditön tyttö kyläläisissä herätti. Abigail ei asunut kosteassa, vetoisessa talossa eikä häntä rauhattu kirkkoon joka sunnuntai. Abigailin isällä oli rahaa kuin roskaa.

Emma pohti, oliko jo tuolloin kertonut itselleen samaa tarinaa, mutta sitä hän ei enää muistanut. *Mitä* hän oikeastaan muisti koko syksystä? Avaran, synkän taivaan ja tuulen, joka viskoi hiekkaa hänen kasvoilleen, kun hän odotti koulubussia. Ja sen, kuinka inhosi isäänsä, joka oli pakottanut heidät muuttamaan tänne.

Sekä Abigail Mantelin, joka oli eksoottinen kuin tv-tähti – tämän villit hiukset ja kalliit vaatteet, näyttävät eleet ja kiuunkunpuuskat. Abigailin, joka istui hänen vieressään luokassa, kopioi hänen koulutehtävänsä ja viskeli halveksuvasti hiuksiaan pojille, jotka olivat läpällään häneen. Kaksi ristiriitaista muistoa: kylmä, väritön maisema ja viisitoistavuotias tyttö, joka oli niin kiihkeän värikäs, että jo pelkästään hänen kat-

selemisestään tuli lämmin. Siis niin kauan kuin hän vielä eli. Kuoltuaan hän näytti kylmältä kuin jäätynyt oja, josta Emma oli hänet löytänyt.

Emma pakotti itsensä muistamaan hetken, jolloin oli löytänyt Abigailin ruumiin. Sen hän sentään oli Abigailille velkaa. Hollantilaiskapteenin rakentaman talon makuuhuoneessa vauva tuhahti, James hengitti hitaasti ja tasaisesti ja Emma kulki mielessään taas papupellon reunaan ja yritti kaikin voimin pitäytyä tosiasioissa. Ei fantasioita tällä kertaa, kiitos.

Tuuli niin navakasti, että jokainen vaivalloinen hengenveto purkautui suusta huohotusten sarjana, samaan malliin kuin Emmaa myöhemmin opetettaisiin hengittämään synnytyksessä, ennen kuin tulisi aika ponnistaa. Mikään ei tarjonnut suojaa. Kaukaisen horisontin rikkoi yksi niistä naurettavan korkeista kirkontorneista, joita täälläpäin näki joka mutkassa, mutta taivas näytti valtavalta, ja Emma kuvitteli kulkevansa yksin sen alla.

”Mitä oikein teit siellä, ypöyksiin myrskyssä?” se naispoliisi oli myöhemmin kysynyt lempeästi, ikään kuin vastaus olisi oikeasti kiinnostanut häntä – ikään kuin se olisi muka jottenkin liittynyt tutkimukseen.

Mutta maatessaan miehensä vieressä Emma tiesi, että *tämä* muisto, muisto hänen äidistään ja naispoliisista, jotka olivat istuneet heidän kotinsa keittiössä ruotimassa Emman löytöä, oli pelkkää kiertelyä. Abigail ansaitsi parempaa. Hän ansaitsi koko tarinan.

Joten... oli marraskuinen sunnuntai, ja iltapäivä alkoi kääntyä illaksi. Siitä oli kymmenen vuotta. Emma tarpoi vastatuuleen pienessä notkossa päästäkseen Mantelien luo entiseen kappeliin. Hän oli jo valmiiksi vihainen ja poissa tolaltaan. Niin vihainen, että oli rynnännyt ulos tänä surkeana iltapäi-

vänä, vaikka pian tulisi pimeää. Kävellessään hän kihisi kiu-
kusta ajatellessaan vanhempiaan ja miettiessään, kuinka
epäoikeudenmukaista oli, että hänen isänsä oli kohtuuton
tyranni tai näytti ainakin muuttuneen sellaiseksi Emman
varttuessa. Miksei tämä voinut olla kuten muidenkin tyttö-
jen isät? Kuten vaikka Abigailin? Miksi Emman isä puhui kuin
jonkin pyhän kirjoituksen hahmo, niin että jokainen vasta-
väite tuntui siltä kuin olisi kyseenalaistanut itse Raamatun?
Miksi hän sai Emman tuntemaan syyllisyyttä, vaikei Emma
ollut mielestään tehnyt mitään väärää?

Emma kompastui terävään kiveen, kaatui ja jäi hetkeksi
kontilleen. Hänen poskillaan oli kyyneliä ja räkää. Hän oli
raapinut kämmenensä verille yrittäessään pysyä pystyssä,
mutta ainakin täällä, lähempänä maanpintaa, oli helpompi
hengittää. Sitten hän tajusi, kuinka naurettavalta varmas-
ti näytti, vaikka tällaisena iltapäivänä pelloilla ei taatusti ol-
lut yleisöä. Kaatuminen oli palauttanut hänet järkiinsä. En-
nemmin tai myöhemmin hänen olisi mentävä kotiin ja
pyydetävä anteeksi järjestämäänsä kohtausta. Mieluummin
enemmän kuin myöhemmin. Pellon reunassa oli valuma-
oja. Kun Emma nousi seisomaan, tuuli paiskautui jälleen
häntä vasten täydellä voimallaan, ja hän käänsi sille sel-
känsä. Juuri silloin hän tuli katsoneeksi ojaan ja huomasi
Abigailin. Ensimmäiseksi hän tunnisti takin – sinisen tikkita-
kin. Emma oli haaveillut samanlaisesta, mutta hänen äitinsä
oli ollut kauhuissaan nähdessään vaatteen hinnan. Abigailia
Emma ei kuitenkaan tunnistanut. Hän ajatteli, että ojassa
makasi taatusti joku muu, että Abigail oli lainannut takkia
serkulleen, ystävälleen tai jollekulle muulle, joka oli himoin-
nut sitä. Jollekulle, jota Emma ei tuntenut. Tytöllä oli rumat
kasvot, eikä Abigail ollut koskaan ollut ruma. Hän ei myös-
kään ollut koskaan hiljaa – päinvastoin hän oli aina äänessä.
Tytöllä oli turvonnut kieli ja siniset huulet, eikä hän puhui-
si enää koskaan. Ei koskaan flirttailisi, ei kiusoittelisi eikä

hymähtelisi ivallisesti. Hänen silmänvalkuaisissaan oli punaisia pilkkuja.

Emma jähmettyi. Hän katsoi ympärilleen ja näki palan mustaa muovia, jota tuuli viskeli saaden sen näyttämään valtavalta korpilta, joka liiteli papupellon yllä. Silloin, kuin ihmeen kautta, hänen äitinsä ilmaantui näkyviin. Emma näki horisonttiin asti ja melkein uskoi, että hän ja äiti olivat ainoat elävät ihmiset koko kylässä. Mary rämpi polkua vastatuuleen kohti häntä vanhan anorakkinsa huppu harmaantuvien hiustensa peittona ja kumisaappaat pyhähameensa alla. Rymistellössään ulos keittiöstä Emma oli kuullut Robertin sanovan: ”Anna hänen mennä. Hänen täytyy oppia.” Isä ei ollut huutanut. Hän oli puhunut kärsivällisesti, jopa lempeästi. Mary totteli aina Robertia. Nähdessään äitinsä varjon vasten harmaata taivasta tavallistakin lihavampana, koska tämä oli suojautunut kylmyydeltä paksulla vaatekerroksella, Emma järkyttyi lähes yhtä paljon kuin nähtyään Abigail Mantelin ojassa. Emma oli nimittäin jo joutunut hyväksymään, että ojassa todellakin makasi Abigail. Kenelläkään muulla ei ollut samanvärisiä hiuksia. Hän odotti silmät kyynelissä, kunnes äiti ehti hänen luokseen.

Muutaman metrin päässä äiti levitti käsivartensa ja pyhäytyi odottamaan, että Emma juoksisi hänen syliinsä. Emma purskahti itkuun ja nyyhkytti niin, että puhuminen oli mahdotonta. Mary halasi häntä ja silitti hiussuortuvat pois hänen kasvoiltaan, niin kuin silloin kun Emma oli lapsena herännyt painajaisiin heidän asuessaan vielä Yorkissa.

”Ei mikään voi noin vakavaa olla”, Mary rauhoitteli. ”Mikä ikinä sinulla onkin hätänä, kaikki kyllä järjestyy.” Hän tarkoitti: *Tiedät, että isäsi haluaa aina toimia oikein. Jos selittämme, miten asiat ovat, hän leppyy pian.*

Silloin Emma kiskoi äidin kohti ojaa näyttääkseen Abigail Mantelin ruumiin. Hän tiesi, että tätä äitikään ei pystyisi järjestämään.

Laskeutui kauhistunut hiljaisuus, ikään kuin Marynkin olisi tarvinnut ensin sisäistää näkemänsä. Äkkiä hän puhkesi kuitenkin puhumaan, reippaasti ja vaativasti: "Koskitko sinä häneen?"

Emman hysteria vaihtui järkytykseen.

"En."

"Me emme voi enää auttaa häntä. Kuulitko, Emma? Me menemme kotiin ja soitamme poliisille, ja jonkin aikaa kaikki on kuin kamalaa unta. Mutta tämä ei ollut sinun syysi, etkä sinä olisi voinut tehdä mitään."

Ja Emma ajatteli: *Ainakaan hän ei puhu Jeesuksesta. Ainakaan hän ei kuvittele, että se toisi lohtua.*

*

Entisessä kapteenin talossa tuuli rämisteli edelleen makuuhuoneen löystynyttä liukuikkunaa. Emma sanoi mielessään Abigailille: *Siinä näet, pystyin siihen, muistin kaiken juuri niin kuin se tapahtui. Saanko nyt mennä nukkumaan? Mutta vaikka hän painautui Jamesin kylkeen ja imi tämän lämpöä, häntä vilutti edelleen. Hän yritti loihtia mieleensä lempifantasiansa Dan Greenwoodista ja kuvitella tämän tumman ihon vuoteeseen omaansa vasten, mutta edes Danin taika ei toiminut.*

Luku 3

Abigailin löytämistä seuraavia tapahtumia oli mahdotonta muovata tarinaksi. Juoni oli liian epämääräinen. Sen käännteet sekoittuivat Emman mielessä. Yksityiskohtia puuttui. Kaiken keskellä Emman oli ollut vaikea pysyä kärryillä tapahtumien kulusta. Ehkä järkytys vaikeutti keskittymistä. Vielä kymmenen vuotta myöhemmin mielikuva kylmästä, liikukumattomasta Abigailista välähti Emman mieleen, kun hän sitä vähiten odotti. Ruumiin löytämistä seuraavana iltana, kun koko perhe oli istunut yhdessä Springhead Housen keittiössä, se oli juuttunut hänen aivoihinsa, sumentanut hänen näkökenttensä ja saanut kaikki kysymykset kuulostamaan hyvin kaukaisilta. Vieläkin se muutti hänen muistonsa tempoileviksi ja epäluotettaviksi.

Emmalla ei ollut muistikuvia kotimatkasta Maryn kanssa, mutta hän muisti, kuinka oli epäröinyt takaovella, koska ei vielääkään halunnut kohdata isäänsä. Tuntui aina hirveältä tuottaa tälle pettymys. Mutta vaikka isä olisikin valmistellut nuhdesaarnaa kuullessaan heidän lähestyvän, se unohdettiin saman tien. Mary veti hänet nurkkaan, kietoi kätensä hänen olalleen ja selitti kuiskaten, mitä oli tapahtunut. Isä seisoikin vähän aikaa hiljaa, kivettyneenä, kuin ei olisi uskonut Maryn kertomusta todeksi. "Ei täällä", hän sanoi. "Ei Elvetissä." Hän kääntyi ja rutisti Emmaa, joka haistoi hänen partasaippuansa tuoksun. "Kenenkään ei pitäisi joutua näkemään sellaista", hän sanoi. "Ei pikkuisen tyttöni. Olen niin pahoillani." Ikään kuin isä olisi ollut jotenkin syypää tapahtuneeseen, ikään kuin hänen olisi pitänyt olla tarpeeksi vahva suojellakseen Emmaa. Sitten Emma kiedottiin kar-

heaan huopaan, jota tavallisesti käytettiin piknikvilttinä, ja joku soitti kiireesti poliisille. Järkytykseltäänkin Emma vaitosi, että päästyään sinuiksi tapahtuneen kanssa Robert alkoi nauttia draamasta.

Mutta kun naispoliisi saapui puhumaan Emman kanssa, isä varmasti tajusi, että hänen läsnäolonsa vain pahentaisi tilannetta, ja jätti naiset kolmisiin keittiöön. Se varmasti teki tiukkaa. Aina kriisin keskellä Robert halusi tehdä osansa. Hän oli tottunut hätätilanteisiin: asiakkaat saattoivat viiltää ranteensa auki hänen odotushuoneessaan, joutua psykoosiin tai livistää ehdonalaisesta. Emma mietti, saiko juuri se hänet pitämään niin kovasti työstään.

Naisen mukana saattoi tulla toinenkin poliisi, joka jutteli Robertin kanssa naapurihuoneessa, koska toisinaan keskustelun tauotessa, pohtiessaan vastausta naisen kysymyksiin, Emma uskoi kuulevansa vaimeaa puhetta. Tuulen ulvonta peitti sen lähes täydellisesti. Ehkä isä puhuikin Christopherin kanssa, ja Emma vain kuvitteli vieraan äänen. Christopherin oli varmasti tuona päivänä kotona.

Mary keitti teetä suureen, ruskeaan savipannuun, ja he asettuivat keittiön pöydän ääreen. Mary pahoitteli:

”Muualla talossa on niin kylmä. Ainakin täällä liesi lämmittää...” Ja kerrankin heidän Agansa hohkasi kuuliaisesti lämpöä. Aamusta saakka vesihöyry oli norunut pitkin laseja ja muodostanut järviä ikkunalaudoille. Silloin Mary ei vielä ollut tottunut Agan tapoihin, ja hän inhosi koko rakkinetta. Hän kohtasi sen joka aamu kuin valmistautuen taisteluun, rukoili hiljaa: *Ole kiltti ja lämpene tänään. Älä hyydy. Ole kiltti ja pysy lämpimänä niin kauan, että ehdin laittaa ruokaa.*

Poliisi näytti kuitenkin palelevan edelleen. Hän istui takki yllään ja puristi teekuppiaan molemmin käsin. Emma ja poliisi oli varmasti esitelty toisilleen, mutta hetki oli kadonnut hänen mielestään, haihtunut välittömästi sanojen lausumisen jälkeen. Emma muisti, että nainen oli selvästi näyttänyt

poliisilta, vaikka käyttikin niin tyylikkäitä siviilivaatteita, että hän oli pannut ne heti merkille. Takin alla naisella oli miltei nilkkapituinen hame, joka seuraili pehmeästi kehon muotoja, sekä ruskeat nahkasaappaat. Tutkinnan aikana Emma unohti toistuvasti naisen nimen, vaikka tämä oli perheen ainoa yhteyshenkilö poliisissa ja palasi kertomaan heille jokaisesta uudesta käänteestä, jotta heidän ei tarvitsisi lukea niitä lehdistä.

Naispoliisi – Kate? Cathy? – kysyi kysymyksensä heti, kun Emma oli päässyt istumaan: ”Mitä oikein teit siellä, ypöyksin myrskyssä?”

Sitä oli kamalan vaikea selittää. Eihän Emma voinut kuitata kysymystä toteamalla: *No, oli sunnuntai-iltapäivä*. Vaikka hänestä se olisi voinut olla hyvin riittänyt selitykseksi. Sunnuntaisin tunnelma oli usein räjähdysheikkä, kun kaikki olivat kotona ja yrittivät leikkiä malliperhettä. Kirkonmenojen jälkeen ei ollut pahemmin tekemistä.

Se sunnuntai oli ollut tavallista pahempi. Emmalla oli hyviäkin muistoja Springheadin sunnuntaiaterioista: toisinaan Robert oli puheliaalla päällä ja kertoi hupsuja vitsejä, jotka saivat heidät hekottamaan kaksin kerroin, tai äiti selitti suu vaahdossa jostakin lukemastaan kirjasta. Silloin tuntui melkein kuin onnelliset Yorkin-ajat olisivat palanneet. Mutta silloin Abigail ei vielä ollut kuollut. Sen päivän sunnuntailounas oli vedenjakaja, jonka jälkeen tunnelma muuttui pysyvästi. Siltä ainakin Emmasta myöhemmin tuntui. Hän muisti aterian epätavallisen selvästi: he neljä olivat istuneet pöydän ääressä, umpimielinen Christopher tapansa mukaan syventyneenä johonkin projekteistaan, ja Mary oli annostellut ruokaa epätoivon vimmallalla ja pulputtanut taukoamatta, kun taas Robert oli istunut epätavallisen hiljaa. Emma oli pitänyt hiljaisuutta hyvänä merkinä ja sujauttanut pyyntönsä vaivihkaa keskustelun lomaan miltei toivoen, ettei Robert edes kuulisi sitä.

”Voinko myöhemmin pistäytyä Abigaililla?”

”Mieluummin ei”, isä oli vastannut tynnen rauhallisesti, mutta Emma oli raivostunut.

”Miksen?”

”Onko liikaa pyydetty, että viettäisit edes yhden iltapäivän perheesi seurassa?”

Emmasta se oli tuntunut hirveän epäoikeudenmukaiselta. Hän vietti joka ainoan sunnuntain heidän ahtaassa, kosteassa taloröstellössään, kun hänen ystävänsä olivat ulkona nauttimassa elämästä. Aiemmin hän ei ollut kuitenkaan nostanut asiasta meteliä.

Hän oli tavalliseen tapaansa auttanut Robertia tiskaamisessa, mutta kaiken aikaa hänen raivonsa oli vain yltynyt, paisunut hänen sisällään kuin padottu tulvajoki. Jonkin ajan kuluttua äiti oli tullut katsomaan, miten työ eteni, ja hän oli ilmoittanut: ”Lähden nyt ulos. Abigailin luo. En viivy myöhään.” Marylle, ei isälleen. Ja hän oli rynnännyt tiehensä kuurona äitinsä kuumeisille pyynnöille.

Koko typerä välikohtaus oli menettänyt merkityksensä, kun hän oli löytänyt Abigailin kuolleena. Emma tunsu itsensä kiukuttelevaksi parivuotiaaksi. Ja kun äiti istui hänen vieressään ja tyylikäs poliisi silmäili häntä odottavasti, tuntui entistäkin vaikeammalta sanoittaa turhautumistaan ja pakenemisen tarvettaan.

”Minulla oli tylsää”, hän lopulta sanoi. ”Tyypillinen sunnuntai-iltapäivä.”

Nainen nyökkäsi ymmärtäväisesti.

”En tuntenut muita kuin Abigailin. Tietä pitkin sinne on monen kilometrin matka. Peltojen poikki vie oikopolku.”

”Mistä tiesit, että Abigail olisi kotona?” naispoliisi kysyi.

”Näin häntä perjantaina nuortenillassa. Hän aikoi kokata isälleen erityisen sunnuntaiaterian. Kiitokseksi.”

”Mistä hän halusi kiittää?” Tosin Emmasta tuntui, että naispoliisi jo tiesi tai ainakin arvasi syyn. Miten ihmeessä?

Oliko nainen jo ehtinyt selvittää asiaa? Ehkä hän tosiaankin oli yhtä kaikkivoipa kuin miltä näytti.

”Siitä, että isä oli pyytänyt Jeanie Longia lähtemään, jotta he voisivat taas asua ihan kaksin.”

Ja naispoliisi oli taas nyökännyt tyytyväisesti kuin opettaja, jonka koekysymykseen Emma oli vastannut oikein.

”Kuka on Jeanie Long?” hän oli kysynyt, ja tälläkin kertaa Emmasta oli tuntunut, että hän tiesi jo vastauksen.

”Herra Mantelin tyttöystävä. Hän asui ennen heidän luonaan.”

Naispoliisi ei sanonut mitään, teki vain muistiinpanoja vihkoonsa.

”Kerro kaikki mahdollinen Abigailista.”

Emma oli tointunut teinikapinastaan – tyyntynyt silkasta järkytyksestä – ja oli nyt innokas miellyttämään muita, joten alkoi välittömästi kertoa. Kun hän oli päässyt vauhtiin, kerrottavaa riitti vaikka millä mitalla.

”Abigail oli paras ystäväni. Muuton jälkeen minulla oli rankkaa, sillä täällä oli niin erilaista, ymmärrättehän. Me olimme tottuneet kaupunkiin. Abigail oli asunut täällä melkein koko ikänsä, mutta hänenkin oli vaikea sopia joukkoon.”

Siitä he olivat puhuneet myös yökyläillessään toistensa luona – kuinka paljon yhteistä heillä oli. He olivat sielunkumppanit. Tosin Emma oli jo silloin tajunnut heidän liioittelevan. Kumpikin oli ollut ulkopuolinen, siinä kaikki. Abigail siksi, että hänen äitinsä oli kuollut ja isä täytti hänen kaikki toiveensa. Emma puolestaan siksi, että oli muuttanut kaupungista ja hänen vanhempansa aloittivat jokaisen aterian ruokarukouksella.

”Abigail asui kaksin isänsä kanssa. Ainakin siihen asti, kun Jeanie muutti heille. Abigail inhosi häntä. Toki heillä eli myös nainen, joka hoiti siivouksen ja kokkaamisen, mutta hän asui yksiossa autotallin yläpuolella, joten sitä ei varsinaisesti lasketa, eihän? Abigailin isä on liikemies.”

Emmasta sana kuulosti edelleen yhtä hohdokkaalta kuin ensimmäiselläkin kerralla. Se toi mieleen Mantelien suuren, hienon auton, jossa oli nahkapenkit ja jolla heidät toisinaan haettiin koulusta, Abigailin, joka oli täydessä tällingissä lähdössä isänsä seuralaiseksi liikeillallisille, ja samppanjan, jonka Keith Mantel avasi tyttärensä viisitoistavuotispäivänä. Keithin, joka oli sulavakäyttöinen, viehättävä ja huomaavainen. Sitä Emma ei kuitenkaan voinut selittää poliisille. Tälle *liikemies* oli pelkkä ammatti. Kuten *ehdonalaisvalvoja* tai *pappi*.

"Onko Abigailin isälle kerrottu?" Emma kysyi äkkiä, ja häntä kuvotti.

"Kyllä", naispoliisi vastasi. Hän puhui hyvin vakavasti, ja Emma mietti, oliko hän kertonut itse.

"He olivat *niin* läheisiä", Emma kuiskasi, mutta sanat tuntuivat riittämättömiltä. Hän ajatteli isää ja tytärtä, jotka olivat käpertyneet vierekkäin täydellisen talonsa sohvalle, katsoivat televisiosta komediasarjaa ja nauroivat.

Naispoliisin ensikäynnillä Emma oli kai kertonut enemmänkin Jeanie Longista ja selittänyt, miksei Abigail pitänyt tästä, mutta maatessaan sängyssä Jamesin vieressä hän tunsu unoh-taneensa kertomuksen yksityiskohdat. Hän ei myöskään muistanut nähneensä Christopheria lounaan jälkeen, ja seuraava muistikuva tästä oli vasta loppuillalta. Nyt Christopher oli tutkija, tohtorikoulutettava, joka selvitti lunnien lisääntymiskäyttäytymistä ja vietti osan vuodesta Shetlandissa. Silloin hän oli ollut Emman ärsyttävän fiksu pikkuveli, joka viihtyi parhaiten itsekseen.

Oliko Chris aina ollut samanlainen, niin etäinen ja eristäytynyt muusta perheestä? Vai oliko kehitys alkanut Abigailin kuolemasta? Ehkä tapahtumat olivat muuttaneet häntäkin, vaikka hän olikin todistanut draamaa vain toisen käden kautta, mutta tässä asiassa Emman muistiin ei ollut luotta-

mista. Oliko muutto Elvetiin muuttanut myös Christopheria, tehnyt hänestä kiihkeän ja keskittyneen, vai oliko syynä sittenkin Abigailin murha? Näin pitkän ajan jälkeen oli mahdollista tietää. Emma pohti, paljonko Christopher muisti siitä päivästä ja olisiko tämä valmis puhumaan asiasta Emman kanssa.

Yorkissa Christopher oli ainakin ollut avoimempi ja – Emma juuttui sanaan, koska ääneen lausumattomanakin se kuulosti arveluttavalta – normaalimpi. Railakas pikkupoika, joka rymisteli ympäri taloa ystäviensä kanssa muovimiekka kourassa ja istui takapenkillä pitkän ajomatkan puuduttamana kikattaen koulussa kuulemalleen vitsille kyynelet silmissä.

Nyt Emma oli varma, että Christopher oli ollut kotona Abigailin kuolinpäivänä. Ei suinkaan yksin kävelyllä, kuten hänellä oli tapana. Myöhemmin, naispoliisin lähdettyä, he kaksi olivat istuneet Christopherin ullakkohuoneessa, josta näki yli peltojen. Tuuli oli puhaltanut aukon pilviin ja paljastanut täysikuun. He olivat seuranneet papupellon tapahtumia, katselleet taskulamppujen langettamia outoja varjoja, ja ihmiset alhaalla olivat näyttäneet hyvin pieniltä. Christopher oli osoittanut kaksikkoa, joka oli rämpinyt mudassa paareja kantaen.

”Tuolla hän taitaa olla.”

Sitten toinen kantajista oli kompastunut ja mätkähtänyt polvensa varaan, ja parit olivat kallistuneet hälyttävästi. Emma ja Christopher olivat katsoneet toisiaan ja päästäneet nolon, kiusaantuneen kikatuksen.

Kirkon kello löi kaksi. Vauva parkaisi unissaan kuin olisi nähnyt painajaista. Emmaa alkoi nukuttaa, ja unen verhon takaa hänen mieleensä palasi, että naispoliisin nimi oli ollut Caroline. Caroline Fletcher.

Luku 4

Alussa oli sana. Jo teini-ikäisenä Emma oli kyseenalaistanut lauseen todenperäisyyden. Miten olisi muka voinut olla sana, jos ei ollut ketään sanomassa sitä? Sana ei mitenkään voinut olla ennen kaikkea muuta. Väitettä ei ollut koskaan selitetty tyydyttävästi. Ei saarnoissa, joita hän oli kuunnellut perhejumalanpalveluksissa sunnuntaiaamuisin. Eikä ankeina rippikouluiltoina.

Emma ajatteli lauseen merkitsevän pikemminkin: *Alussa oli tarina.* Raamattuhan koostui tarinoista. Mistäpä muustakaan? Ja ainoa järkevä tapa selittää elämäänsä oli muuttaa se tarinaksi.

Emman varttuessa myös kuvitelmat – olivatko ne vain kuvitelmia? – saivat uusia sävyjä.

Olipa kerran perhe. Ihan tavallinen perhe. Winterit. Äiti, isä ja poika ja tytär. He asuivat mukavassa talossa Yorkin laidalla kadulla, jonka jalkakäytävillä kasvoi puita. Keväisin puut kukkivat vaaleanpunaisina, ja syksyisin niiden lehdet kellastuivat. Robert, isä, oli arkkitehti. Mary, äiti, työskenteli osa-aikaisesti yliopiston kirjastossa. Emma ja Christopher kävivät koulua saman kadun päässä. Heillä oli koulupuku, johon kuului punaruskea pikkutakki ja harmaa solmio.

Nyt Emma taas tarinoi itselleen ja näki mielessään heidän Yorkin-kotinsa pihan. Punaisen tiiliaidan, johon nojasi rivi niin kirkkaankeltaisia auringonkukkia, että niiden hehku lähestulkoon häikäisi silmiä. Christopher kyyristeli terrakottaruukussa kasvavan laventelipuskan vieressä ja piteli perhosta kuperretuissa käsissään. Emma haistoi laventelin tuoksun ja kuuli äänet, huilun pulppuilevat sävelet, jotka

kantautuivat avoimesta ikkunasta, kun heitä satunnaisesti kaitseva teinityttö musisoi.

Elämästäni ei enää koskaan tule yhtä onnellista. Ajatus pälkähti varoittamatta Emman päähän, mutta hän ei saanut päästää sitä osaksi kertomusta. Se oli liian tuskallinen. Hän siis antoi tarinan jatkoa kuten aina ennenkin...

Sitten Robert löysi Jeesuksen ja kaikki muuttui. Hän sanoi, ettei voinut enää jatkaa arkkitehtina. Hän jätti työpaikkansa toimistossa, jossa oli korkeat ikkunat, ja lähti opiskelemaan ehdonalaisvalvojaksi.

"Miksei papiksi?" Emma oli kysynyt. Niihin aikoihin he olivat jo alkaneet käydä säännöllisesti kirkossa. Hän oli ajatellut, että isästä tulisi hyvä pappi.

"Koska en tunne kutsumusta", Robert oli vastannut.

Hän ei voinut jäädä ehdonalaisvalvojaksi Yorkiin. Häntä ei ollut pyydyttysinnetöihin, eikä heillä muutenkaan olisi ollut varaa pitää suurta kotiaan hiljaisen kadun varrella. Sen sijaan he muuttivat itään Elvetiin, jossa maasto oli tasaista ja ehdonalaisvalvojen kysyntää. Mary jätti työnsä yliopistossa ja pestautui pikkuruiseen kunnankirjastoon. Hän ei koskaan myöntänyt ikävöivänsä opiskelijoita vaan kävi sunnuntaisin kylän kirkossa Robertin kanssa ja veisasi virsiä täyttä kurkkua miehensä rinnalla. Emmalle ei ollut koskaan selvinnyt, mitä äiti ajatteli perheen uudesta elämästä vetoisessa talossa, papupelloista ja mudasta.

Mutta tietenkään se ei ollut koko totuus. Jo viisitoista-vuotiaana Emma oli tajunnut, ettei se voinut olla. Robert ei ollut tullut uskoon kuin taikaiskusta salamoiden välkkyessä ja symbaalien pauhatessa. Jokin oli ilman muuta johtanut siihen. Jokin oli muuttanut hänet. Emmen lukemissa kirjoissa jokaisella teolla oli seurauksensa. Kuinka epätydyttävää olisikaan ollut, jos asiat olisivat tapahtuneet äkkiarvaamatta, sattumalta, ilman selitystä. Robert oli kokenut jotakin traumaattista, jotakin masentavaa. Hän ei koskaan kertonut,